

Věc C-504/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

17. srpna 2021

Předkládající soud:

Verwaltungsgericht Stade (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

17. srpna 2021

Navrhovatelé:

Navrhovatelka 1

Navrhovatel 2

Navrhovatel 3

Navrhovatel 4

Navrhovatel 5

Odpůrkyně:

Spolková republika Německo

Předmět původního řízení

Nařízení (EU) č. 604/2013 - Stanovení kritérií a postupů pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států - Žádost o přijetí - Zamítavá odpověď - Opravný prostředek podaný dotčenými osobami

Předmět a právní základ předběžné otázky

Výklad unijního práva, článek 267 SFEU

Předběžné otázky

a. Možnost projednání před soudem

1. Musí být článek 27 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (nařízení Dublin III), případně ve spojení s článkem 47 a čl. 51 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie (Listina), avšak s přihlédnutím k ustanovením směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny, vykládán v tom smyslu, že dožádaný členský stát je povinen poskytnout žadatelům, mimo jiné dětem, kteří pobývají v dožadujícím členském státě a žádají o přemístění podle článků 8, 9 nebo 10 nařízení Dublin III, nebo jejich rodinným příslušníkům v dožádaném členském státě ve smyslu článků 8, 9 nebo 10 nařízení Dublin III účinnou právní ochranu proti zamítnutí žádosti o přijetí u soudu v dožádaném členském státě?

2. V případě záporné odpovědi na otázku a.1.:

Vyplývá v tomto případě nárok na účinnou právní ochranu popsany v otázce a.1, s ohledem na neexistenci dostatečné právní úpravy v nařízení Dublin III, přímo z článku 47 Listiny, případně ve spojení s články 7, 9 a 33 Listiny (viz rovněž rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. června 2016, C-63/15, Mehrdad Ghezalbash, body 51 až 52 a ze dne 26. července 2017, C-670/16, Tsegezab Mengesteab, bod 58)?

3. V případě kladné odpovědi na otázku a.1. nebo a.2.:

Musí být článek 47 Listiny, případně ve spojení se zásadou loajální spolupráce (viz rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. listopadu 2018, C-47/17 a C-48/17, ECLI:EU:C:2018:900) vykládán v tom smyslu, že dožádaný členský stát je povinen uvědomit dožadující členský stát o opravném prostředku podaném žadatelem proti zamítnutí žádosti o přijetí a že dožadující členský stát nesmí přijmout v této věci až do neúspěšného ukončení řízení o opravném prostředku žádné rozhodnutí o žádosti o azyl podané žadatelem?

4. V případě kladné odpovědi na otázku a.1. nebo a.2.:

Musí být článek 47 Listiny, případně s přihlédnutím k požadavkům vyjádřeným v pátém bodě odůvodnění nařízení Dublin III, v případě, jako je ten v projednávané věci, vykládán v tom smyslu, že soudům dožádaného členského státu ukládá povinnost zaručit právní ochranu v

podobě zrychleného řízení? Jsou soudům dožádaného členského státu uloženy časové lhůty pro rozhodnutí o opravném prostředku?

b. Přejchod příslušnosti

1. Má čl. 21 odst. 1 třetí pododstavec nařízení Dublin III ve spojení s čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1560/2003, ve znění nařízení (EU) č. 118/2014 (prováděcí nařízení) - zásadně - za následek, že příslušnost nenapadnutelně přechází na dožadující členský stát, jestliže dožádaný členský stát včas zamítne jak původní žádost dožádaného [dožadujícího] členského státu, tak i námitku proti tomuto rozhodnutí (viz rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. listopadu 2018, C-47/17 a C-48/17, bod 80)?

2. V případě kladné odpovědi na otázku b.1.:

Platí to rovněž v případě, že jsou zamítavá rozhodnutí dožádaného členského státu protiprávní?

3. V případě záporné odpovědi na otázku b.2.:

Může se žadatel o azyl v dožadujícím členském státě dovolávat vůči dožádanému členskému státu - z důvodu nedodržení kritérií příslušnosti ve vztahu ke sloučení rodiny (články 8 až 11 a 16, čl. 17 odst. 2 nařízení Dublin III) - protiprávního přechodu příslušnosti?

c. Následná žádost

1. Musí být čl. 7 odst. 2 a čl. 20 odst. 1 nařízení Dublin III vykládány v tom smyslu, že nevyklučují použití ustanovení kapitoly III a provedení řízení týkajícího se žádosti o převzetí podle oddílu II kapitoly VI nařízení Dublin III v případech, kdy žadatel v dožadujícím členském státě již podal žádost o azyl a ta byla původně dožadujícím členském státem na základě čl. 33 odst. 2 písm. c) ve spojení s článkem 38 směrnice 2013/32/EU zamítnuta jako nepřipustná, ovšem v mezidobí, např. v důsledku faktického naplnění „Prohlášení EU a Turecka ze dne 18. března 2016“ (viz EN P-000604/2021, Answer given by Ms Johansson on behalf of the European Commission ze dne 1. června 2021), proběhne v dožadujícím členském státě přípustné řízení o následné žádosti?

2. V případě záporné odpovědi na otázku c.1.:

Musí být čl. 7 odst. 2 a čl. 20 odst. 1 nařízení Dublin III v případě popsaném v bodě c.1 vykládány v tom smyslu, že nevyklučují použitelnost ustanovení kapitoly III a provedení řízení týkajícího se žádosti o převzetí podle oddílu II kapitoly VI nařízení Dublin III v

případech kritérií příslušnosti týkajících se sloučení rodiny (články 8 až 11 a 16 nařízení Dublin III)?

3. Použije se ještě čl. 17 odst. 2 nařízení Dublin III, jestliže žadatel již podal žádost o azyl v dožadujícím členském státě a ta byla původně dožadujícím členským státem na základě čl. 33 odst. 2 písm. c) ve spojení s článkem 38 směrnice 2013/32/EU zamítnuta jako nepřipustná, ovšem v mezidobí, např. v důsledku faktického naplnění „Prohlášení EU a Turecka ze dne 18. března 2016“ (viz EN P-000604/2021, Answer given by Ms Johansson on behalf of the European Commission ze dne 1. června 2021), proběhne v dožadujícím členském státě přípustné řízení o následné žádosti?
4. V případě kladné odpovědi na otázku c.3.:

Propůjčuje čl. 17 odst. 2 nařízení Dublin III žadatelům o azyl - v dožádaném státě - subjektivní právo, které lze uplatnit žalobou? Existují v tomto ohledu požadavky unijního práva týkající se výkonu diskreční pravomoci vnitrostátními orgány - např. sloučení rodiny, nejlepší zájem dítěte - nebo podléhá tato pravomoc výlučně vnitrostátnímu právu?

- d. Subjektivní práva člena rodiny s pobytem v dožádaném členském státě

Má rovněž člen rodiny, který již pobývá v dožádaném členském státě soudně vymahatelný nárok na dodržení článku 8 a násl. nařízení Dublin III a na něj navazujících pravidel pro přemístění (články 18, 29 a násl. nařízení Dublin III, příp. ve spojení s body 13, 14 a 15 odůvodnění nařízení Dublin III ve spojení s článkem 47 Listiny), resp. čl. 17 odst. 2 nařízení Dublin III?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Listina základních práv Evropské unie, zejména články 7, 9, 33, 47 a 51

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění) (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31, oprava: Úř. věst. 2017, L 49, s. 50), zejména články 7, 8, 9, 10, 11, 16, 17, 18, 20, 21, 27, 29, 30, 31, 32 a 33

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60), zejména články 33 a 38

Nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 222, s. 3; Zvl. vyd. 19/06, s. 200), ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014 (Úř. věst. 2014, L 39, s. 1), zejména článek 5

Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. 2003, L 251, s. 12; Zvl. vyd. 19/06, s. 224).

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Verwaltungsgerichtsordnung (soudní řád správní, dále jen „VwGO“), ve znění oznámení ze dne 19. března 1991 (BGBl. I s. 686), který byl naposledy pozměněn článkem 3a zákona ze dne 16. července 2021 (BGBl. I s. 3026), zejména § 123

Asylgesetz (azylový zákon, dále jen „AsylG“), ve znění oznámení ze dne 2. září 2008 (BGBl. I s. 1798), který byl naposledy pozměněn článkem 9 zákona ze dne 9. července 2021 (BGBl. I s. 2467), zejména § 80

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 Navrhovatelé jsou syrští státní příslušníci. Navrhovatelé pod body 1 a 5 jsou manželé. Navrhovatelé pod body 2, 3 a 4 jsou nezletilé děti tohoto manželského páru.
- 2 Navrhovatel pod bodem 5 přicestoval 20. října 2015 do Spolkové republiky Německo, kde mu byla dne 11. října 2016 přiznána doplňková ochrana.
- 3 Navrhovatelé pod body 1, 2, 3 a 4 pobývali delší dobu v Libanonu. Dne 4. června 2019 přicestovali přes Turecko do Řecké republiky (ostrov Kos). Tam podali dne 26. února 2020 žádost o azyl. Ta byla podle čl. 38 odst. 1 směrnice 2013/32 zamítnuta jako nepřipustná. Dne 8. února 2021 podali navrhovatelé pod body 1, 2, 3 a 4 další žádost o azyl, kterou řecké úřady zjevně posoudily jako přípustnou následnou žádost.
- 4 Dne 6. května 2021 požádala Řecká republika odpůrkyni podle článku 9 nařízení č. 604/2013 o přijetí žadatelů pod body 1, 2, 3 a 4. Odpůrkyně to odmítla dopisem ze dne 12. května 2021 s odůvodněním, že před následnou žádostí bylo přijato rozhodnutí o první žádosti o azyl podanou navrhovateli pod body 1, 2, 3 a 4.
- 5 Dopisem ze dne 18. května 2021 požádala Řecká republika o nový přezkum její žádosti. Tvrdila, že směrnice 2011/95 ani řecké právo nerozlišují mezi první a následnou žádostí. Dublinská pravidla nelze podle ní použít. Odpůrkyně proto musí navrhovatele pod čísly 1, 2, 3 a 4 podle článku 9, resp. podle čl. 17 odst. 2 nařízení č. 604/2013 přijmout.

- 6 Odpůrkyně žádost Řecké republiky o přijetí znovu zamítla dopisem ze dne 20. května 2021.
- 7 Navrhovatelé podali dne 7. července 2021 k předkládajícímu soudu návrh na zrychlené řízení.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

- 8 Navrhovatelé požadují, aby odpůrkyně vyhověla žádosti Řecké republiky o přijetí a prohlásila, že je příslušná pro žádost o azyl podanou navrhovateli pod body 1, 2, 3 a 4. Mají za to, že z důvodu účinné právní ochrany (článek 47 Listiny) je zapotřebí dospět k rychlému rozhodnutí.
- 9 Odpůrkyně tvrdí, že první žádost o azyl podaná navrhovateli pod body 1, 2, 3 a 4 již byla v Řecku zamítnuta. Sloučení rodiny podle nařízení č. 604/2013 je proto vyloučeno. Příslušná ustanovení nelze v souladu s jejich zněním po ukončení prvního řízení již použít.

Stručný popis odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Přípustnost opravného prostředku

- 10 Předkládající soud vychází z toho, že opravný prostředek podaný navrhovateli proti zamítavým odpovědím odpůrkyně není přípustný.
- 11 Nařízení č. 604/2013 stanoví výslovně pouze opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění (článek 27). Unijnímu normotvůrci bylo známo, že není upraveno, zda lze humanitární ustanovení použít na žádost žadatele o azyl (viz Zpráva Komise ze dne 6. června 2007 o hodnocení dublinského systému, KOM (2007) 299 final, část 2.3.1, „Jednotné uplatňování“).
- 12 Je pravda, že nařízení č. 604/2013 může žadateli o mezinárodní ochranu poskytnout právo dovolávat se v soudním řízení dodržování ustanovení nařízení (v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. července 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, bod 62, a ze dne 25. října 2017, Shiri, C-201/16, ECLI:EU:C:2017: 805, bod 44).
- 13 Předkládající soud má však za to, že takový nárok alespoň v případech, jako je případ, jenž je předmětem původního řízení, na základě nařízení č. 604/2013 neexistuje.
- 14 Sloučení rodiny, o nějž je v konečném důsledku opravným prostředkem usilováno, není hmotně upraveno v nařízení č. 604/2013, nýbrž ve směrnici 2003/86, která také členským státům ukládá zajistit příslušné opravné prostředky (článek 18). Tímto způsobem je zajištěno poskytnutí účinné soudní ochrany ohledně zájmů dítěte a rodiny.

- 15 Jiný závěr by ani nebyl slučitelný s cílem nařízení č. 604/2013, kterým je „urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu“ (bod 5 odůvodnění).

Naléhavost

- 16 Právní otázky, které jsou předmětem předběžných otázek, nejsou v členských státech upraveny jednotně (viz např. The Migration Law Clinic of the VU Amsterdam, An Individual Legal Remedy against the Refusal of a Take Charge Request under the Dublin III Regulation, září 2020, část 6., a zde citované zdroje), zvláště když je o nich zpravidla rozhodováno ve zrychleném řízení s nenapadnutelnými rozhodnutími.
- 17 Jen ve Spolkové republice Německo se mohou dotýkat velkého počtu případů (Ergänzende Informationen zur Asylstatistik für das Jahr 2020 und das erste Quartal 2021 – Schwerpunktfragen zu Dublin-Verfahren, Deutscher Bundestag, Drucksache 19/30849).
- 18 Pro zaručení jednotného výkladu a použití a *effet utile* předpisů unijního práva je proto nezbytné vyžádat si rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie, zejména s ohledem na zásadní význam práva na účinnou právní ochranu pro právní řád Unie a zásadní význam nařízení č. 604/2013 pro fungování společného evropského azylového systému.
- 19 Vzhledem k tomu, že by v případě rozhodnutí v obvyklé délce řízení mohlo dojít k vyřízení původního sporu, např. rozhodnutím řeckých orgánů o žádostech o azyl podaných navrhovateli 1, 2, 3 a 4 přijatým v mezidobí nebo formou nelegální sekundární migrace, je zapotřebí rychlého rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie.
- 20 Navrhovatelé pod body 1, 2, 3 a 4 žijí v současnosti za neuspokojivých podmínek v uprchlickém táboře na ostrově Kos. Jejich pobyt je podle řeckého práva omezen na ostrov Kos.